

Raadsvoorstel

Onderwerp: Visie onderwijshuisvesting “Het Kind Centraal”.

Raadsvergadering	20 maart 2025, agendapunt 8 - zie apart besluitblad -
Datum raadsvoorstel	10 februari 2025
Bijlage(n)	1
Zaaknummer	Z.378598 / D.1831974
Behandeld in commissie	Sociaal Domein 4 maart 2025, agendapunt 7.2
Portefeuillehouder	wethouder R.G. Boom
Informatie bij	Dennus Ligter
E-mail / telefoonnummer	d.ligter@huizen.nl / 035 5281430

Voorstel

De visie onderwijshuisvesting “Het Kind Centraal” vast te stellen als leidraad voor toekomstige besluitvorming en uitvoering van het integraal huisvestingsplan onderwijs.

Toelichting op het te nemen besluit

Aanleiding

In het vastgestelde Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2024 – 2050 is een visie opgenomen over de thema's duurzaamheid (zoals nieuwbouwkwaliteit, CO2-arm/neutraal en aardgasvrij/energiezuinig) en samenwerking en clustering. Bij clustering en samenwerking is maatschappelijke meerwaarde het uitgangspunt, oftewel integraal multifunctioneel gebruik van onderwijsgebouwen.

De schoolbesturen van het primair onderwijs hebben de gemeenteraad gevraagd om “een visie te ontwikkelen over de clustering van scholen en kinderopvang in onze gemeente.” Volgens hen kan clustering op de lange termijn zorgen voor een efficiëntere en effectievere samenwerking tussen onderwijs en kinderopvang. Ze vragen concreet aan de gemeente “haar bereidheid te tonen om te investeren in extra vierkante meters voor kinderopvang in scholen, bovenop de genormeerde vierkante meters voor onderwijs.” Het huidige beleid gaat uit van efficiënt (dubbel) gebruik van bestaande vierkante meters voor onderwijs.

Als reactie heeft het college tijdens de raadsvergadering van 14 december 2023 een gemeentelijke visie toegezegd op een integraal multifunctioneel onderwijsgebouw waar (passend)onderwijs, opvang, jeugdhulp en welzijn samenkomen. In deze visie staat de ontwikkeling van onze kinderen centraal. De visie dient als basis voor de verdere verkenning van een integraal multifunctioneel onderwijsgebouw door de schoolbesturen. De gemeente kan hierbij richting geven, maar heeft geen initiërende rol in de ontwikkeling van een integraal multifunctioneel onderwijsgebouw.

Argumentatie

Voor het realiseren van deze visie is echter ruimte nodig om te investeren. Scholen die bij nieuwbouw of vervangende nieuwbouw deze visie omarmen en willen bijdragen aan integraal en multifunctioneel gebruik, krijgen voorrang bij de toewijzing van voorzieningen. Zo stimuleert de gemeente actief het ontwikkelen van gebouwen die optimaal bijdragen aan de brede ontwikkeling van kinderen en maatschappelijke samenwerking.

1.1 Een gemeentelijke visie biedt een kader ten behoeve van de verdere ontwikkeling van een integraal multifunctioneel onderwijsgebouw.

De visie onderwijshuisvesting "Het Kind Centraal" is richtinggevend. Daarmee dient het als kader voor schoolbesturen en andere maatschappelijke partners om de mogelijkheden/gevolgen rond de ontwikkeling van een integraal multifunctioneel onderwijsgebouw in beeld brengen. Daarnaast zal, op basis van de gemeentelijke visie, binnen het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs rekening worden gehouden met de mogelijkheid van een integraal multifunctioneel onderwijsgebouw wanneer er sprake is van nieuwbouw of vervangende nieuwbouw.

1.2 Een integraal multifunctioneel onderwijsgebouw is geen doel maar kan een middel zijn om te komen tot een integrale samenwerking.

De visie onderwijshuisvesting "Het Kind Centraal" legt de nadruk op de ontwikkeling en ontplooiing van kinderen en ouders. Hiervoor is een inhoudelijke samenwerking belangrijk, waarbij (passend)onderwijs, opvang, jeugdhulp, welzijn en andere maatschappelijke partners vanuit één gezamenlijke visie samenwerken. Dit kan, als onderdeel of praktisch hulpmiddel, de vorm aannemen van een integraal multifunctioneel onderwijsgebouw.

1.3 Door onderwijs, opvang, jeugdhulp en welzijn samen te brengen in een integraal multifunctioneel onderwijsgebouw ontstaat een stimulerende omgeving die kinderen breed ondersteunt in hun opvoeding en (talent)ontwikkeling.

Deze aanpak biedt kinderen van 0 tot 13 jaar een veilige plek waar ze opgroeien en zich ontwikkelen, met gelijke kansen voor hun toekomst en die van onze samenleving.

Een gezamenlijke visie, één team en één aanspreekpunt zorgen voor maatwerk op maat van kind en ouder, zonder versnippering of verwarring. Vooral in complexe situaties, waar meerdere partijen betrokken zijn, maakt deze samenwerking het mogelijk om laagdrempelige ondersteuning te bieden en de betrokkenheid van ouders te vergroten. Hierdoor worden uitdagingen rond welzijn en ontwikkeling sneller gesignaleerd en aangepakt, wat zwaardere interventies op termijn kan voorkomen.

Bovendien vormt een integraal multifunctioneel onderwijsgebouw een warme ontmoetingsplek voor ouders, kinderen en professionals, wat de sociale samenhang versterkt. Een plek waar iedereen welkom is.

1.4 Scholen die de gemeentelijke visie omarmen en inzetten op een integraal multifunctioneel gebouw krijgen bij vervangende nieuwbouw of vervangende nieuwbouw voorrang boven scholen die deze visie niet volgen. Dit omdat scholen die de visie omarmen bijdragen aan bredere maatschappelijke doelen en efficiënter gebruik van middelen.

In de verordening onderwijshuisvesting Huizen zijn prioriteiten vastgesteld als er onvoldoende gemeentelijke middelen zijn om alle onderwijshuisvestingsaanvragen, die in aanmerking komen voor bekostiging, te honoreren. Dit maakt dat er een rangorde is vastgesteld waarmee een huisvestingsaanvraag met de hoogste prioriteit voorrang krijgt op een aanvraag met een lagere prioriteit. In de verordening zijn de volgende hoofdprioriteiten opgenomen:

- a. Opheffen van capaciteitstekorten, oftewel de voorzieningen nieuwbouw, uitbreiding en medegebruik.

- b. Handhaven adequaat niveau, oftewel vervangen nieuwbouw of vervangende nieuwbouw, herstel van een constructiefout en herstel in verband met schade. Overigens geldt voor schades dat de schoolgebouwen meeverzekerd zijn op de gemeentelijke polis.

In het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2024-2050 zijn in overleg met het onderwijs de huisvestingsvoorzieningen geprioriteerd, waarbij naast de genoemde prioriteiten ook verduurzaming van onderwijsgebouwen als speerpunt is opgenomen. Voor de uitvoering in de periode 2024-2027 zijn middelen beschikbaar gesteld, en voor de periode 2028-2031 zal het Integraal Huisvestingsplan worden geactualiseerd en opnieuw geprioriteerd.

In lijn met de visie onderwijshuisvesting “Het Kind Centraal” kunnen scholen die inzetten op multifunctioneel ruimtegebruik en samenwerking binnen (passend) onderwijs, kinderopvang, jeugdhulp en welzijn, binnen het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs een hogere prioriteit krijgen bij nieuwbouw en vervangende nieuwbouw. Deze benadering stimuleert onder andere schoolbesturen in hun huisvesting bredere maatschappelijke doelen op te nemen en bij te dragen aan een netwerk met maximale maatschappelijke impact.

Door scholen die zich richten op multifunctioneel ruimtegebruik en samenwerking een hogere prioriteit te geven, krijgen zij voorrang op scholen die deze visie niet omarmen.

Geheimhouding

Geheimhouding is niet van toepassing.

Alternatieven

1. *Extra onderwijsruimte mogelijk maken voor het alleen aanbieden van kinderopvang, peuteropvang en buitenschoolse opvang.*

De gemeente kan mogelijk budgetneutraal extra capaciteit voor kinderopvang, peuteropvang en buitenschoolse opvang stimuleren. Dit kan bijvoorbeeld door de extra ruimte te bekostigen en te dekken met huurinkomsten van de ruimte. Wel is hierbij sprake van een financieel risico. Als bijvoorbeeld de ruimte minder of helemaal niet meer wordt benut, kan dit leiden tot een tekort. Deze werkwijze heeft echter niet de voorkeur, omdat uit de praktijk blijkt dat het samen huisvesten van onderwijs en kinderopvang niet automatisch leidt tot intensieve samenwerking rondom de ontwikkeling van kinderen. Daarnaast zijn opvangvoorzieningen niet voor alle kinderen toegankelijk.

Uitvoering inspraak en participatieverordening

Het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs is tot stand gekomen na veelvuldig overleg met de schoolbesturen. De visie onderwijshuisvesting “Het Kind Centraal” sluit aan bij ontwikkelingen binnen verschillende beleidsterreinen, waaronder jeugdhulp. De visie is intern afgestemd met verschillende beleidsadviseurs en de uitvoering. Ook is de visie afgestemd met de directeur van samenwerkingsverband voor het primair onderwijs Unita. Daarnaast is de visie een reactie op de vraag van de schoolbesturen aan de gemeente en het verzoek om een visie te ontwikkelen met betrekking tot het integraal multifunctioneel gebruik van onderwijsgebouwen.

Toegankelijkheid

Scholen dienen als openbaar toegankelijke voorzieningen te voldoen aan de toegankelijkheidseisen uit het VN-verdrag inzake rechten van personen met een handicap. De gemeentelijke visie onderwijshuisvesting “Het Kind Centraal”, sluit hierbij aan en gaat zelfs een stap verder. Het streven is namelijk dat alle kinderen naar een school in de buurt kunnen.

Beslistermijn

Er is geen beslistermijn van toepassing want het hebben van een visie onderwijshuisvesting “Het Kind Centraal” is geen wettelijke taak. Daarnaast heeft het niet hebben van een visie geen remmend effect op de uitvoering van het Integraal Huisvestingsplan onderwijs 2024 - 2050

Financiële paragraaf

Het vaststellen van de gemeentelijke visie onderwijshuisvesting “Het Kind Centraal” heeft op zichzelf geen directe financiële gevolgen. De visie is een ideaalbeeld en geeft een voorstelling van de toekomst zonder randvoorwaarden of concrete uitgangspunten. In de praktijk zullen er echter grenzen zijn wat betreft investeringsmogelijkheden, inzet van personeel, samenwerkingsvormen, enzovoort. Dit maakt dat prioritering aan de orde zal zijn. De financiering van de ruimte voor kinderopvang dient kostenneutraal te gebeuren. In lijn met de Wet Markt en Overheid worden de kosten gedragen door de kinderopvangorganisaties zelf.

De visie wordt opgenomen in het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs en gaat het dienen als prioriteitskader voor toekomstige nieuwbouw en vervangende nieuwbouwprojecten. Dit kan ertoe leiden dat bepaalde projecten binnen het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2024 – 2050 van volgorde veranderen en dat enkele huisvestingsopgaven herzien worden.

Het werken vanuit de visie onderwijshuisvesting “Het Kind Centraal” hoeft niet noodzakelijkerwijs te leiden tot een hogere behoefte aan middelen om de gestelde doelen te realiseren. Hoewel het bouwen van een integraal multifunctioneel onderwijsgebouw vaak duurder is dan een monofunctioneel gebouw vanwege hogere proces- en bouwkosten door complexiteit en samenwerking tussen verschillende functies, kan dit worden gecompenseerd door kostenbesparingen. Door gedeeld gebruik van ruimtes kunnen bijvoorbeeld lagere grondkosten en gedeelde infrastructuurkosten worden gerealiseerd.

De uiteindelijke balans hangt af van specifieke projectfactoren, zoals locatie, omvang, bouwkostenontwikkelingen, het ontwerp en welke partijen deelnemen. Het is echter van belang dat de raad rekening houdt met voornoemde financiële onzekerheid. Uiteindelijk zijn de beschikbare gemeentelijke middelen bepalend in hoeverre de ambities uit de visie onderwijshuisvesting kunnen worden gerealiseerd.

Overige Raadsinformatie

Bevoegdheid

Vaststellen van de visie onderwijshuisvesting “Het Kind Centraal” is een bevoegdheid van de raad.

Collegeprogramma

2.10.2 Het Integraal Huisvestingsplan wordt geactualiseerd.

Het integraal huisvestingsplan is geactualiseerd en met de visie onderwijshuisvesting ‘Het Kind Centraal’ wordt het belang van integraal en multifunctioneel inzetten van onderwijsgebouwen benadrukt.

Begroting

Dit voorstel heeft betrekking op het Programma Sociale Infrastructuur.

Eerdere besluiten

14 december 2023 is het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2024-2050 door de raad vastgesteld.

Voorgeschreven procedure

Na besluitvorming wordt de visie onderwijshuisvesting “Het Kind Centraal” gedeeld met de schoolbesturen en andere relevante partijen. Indien er in het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2024 – 2050 sprake is van nieuwbouw of vervangende nieuwbouw/vervangende nieuwbouw kan het onderwijs op voorhand een passend plan ontwikkelen waarin zij aangeven hoe ze invulling willen geven aan de gemeentelijke visie. Dit plan moet elementen bevatten als multidisciplinaire samenwerking, ouderbetrokkenheid, multifunctioneel ruimtegebruik en voldoende voorschools aanbod (in het geval van primair onderwijs). In dit proces zal de gemeente ook aansluiten om samen met het onderwijs de koppeling te maken met aanvullende diensten, zoals jeugdhulp. Deze gezamenlijke aanpak kan leiden tot een verschuiving in de prioriteiten binnen het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2024 – 2050.

Stappenplan planontwikkeling

1. Planontwikkeling door Schoolbesturen en Partners.

- a. Schoolbesturen, onderwijsinstellingen, kinderopvangorganisaties en maatschappelijke partners kunnen, wanneer er sprake is van nieuwbouw of vervangende nieuwbouw, een plan ontwikkelen waarin zij aangeven hoe zij invulling willen geven aan de visie.
- b. In het plan worden onder andere de volgende thema's meegenomen:
 - o Een contextanalyse bestaande uit de volgende onderdelen,
 - Interne analyse van de organisatie: wat is de interne strategie? Zijn er interne problemen of uitdagingen?
 - Analyse van de externe omgeving waarin de organisatie zich bevindt: wat zijn belangrijke ontwikkelingen die invloed hebben op de organisatie? Een
 - stakeholdersanalyse: welke partijen hebben invloed op of belang bij.
 - o Multidisciplinaire samenwerking
 - o Ouderbetrokkenheid
 - o Multifunctioneel gebruik van ruimtes
 - o Voldoende voorschools aanbod
 - o Groen multifunctioneel (school)plein
 - o Het plan moet de benodigde ruimtes, multifunctionele inzet, en middelen specificeren voor de voorgestelde initiatieven.

2. Samenwerking met de Gemeente.

De gemeente sluit zich aan bij het planontwikkelingsproces om de samenwerking met andere diensten, zoals jeugdhulp, te faciliteren. Deze gezamenlijke aanpak versterkt de uitvoering van de visie in de praktijk en sluit naadloos aan bij de gemeentelijke ambitie voor het versterken van lokale teams en netwerken. Ontvangt de gemeente meerdere verzoeken, dan wordt op basis van het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs en de beschikbare capaciteit een prioritering bepaald.

3. Prioritering binnen het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs.

- o Op basis van de ingediende plannen en behoeften kan de prioritering binnen het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2024 – 2050 worden herzien om projecten te ondersteunen die aansluiten bij de visie onderwijshuisvesting “Het Kind Centraal”.
- o Bij een goed onderbouwd en breed gedragen plan kunnen betrokken partijen rekenen op prioriteit in nieuwbouw- en vervangende nieuwbouwprojecten.

- o Ongeacht andere prioriteiten blijft de wettelijke zorgplicht van gemeenten om te voorzien in voldoende onderwijsruimte altijd leidend. Dit betekent dat bij het maken van keuzes voor nieuwbouw of vervangende nieuwbouwprojecten, eerst en vooral wordt gekeken naar de beschikbaarheid van voldoende en geschikte huisvesting.
4. *Financiële Overwegingen.*
- Indien blijkt dat aanvullende middelen nodig zijn om de visie te ondersteunen/versnellen, kan de gemeente overwegen om dit op termijn mogelijk te maken. Mochten de middelen beperkt zijn dan zal er sprake zijn van een prioritering waarbij scholen die zich richten op multifunctioneel ruimtegebruik en samenwerking een hogere prioriteit krijgen.

Kader- en beleidsnota's

Verordening voorzieningen onderwijshuisvesting 2019

Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2024 – 2050

Hervormingsagenda Jeugd 2023 - 2028 (landelijk)

Visie Sociaal Domein 2023 -2023

De Wet Markt en Overheid

Evaluatie

Het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs zal elke vier jaar worden herzien, zodat we in blijven spelen op de dan actuele ontwikkelingen. Daarnaast is er afstemming met de schoolbesturen over de door het onderwijs aangeleverde plannen.

Bijlagen

1. Visie onderwijshuisvesting “Het Kind Centraal”

Burgemeester en wethouders,

De secretaris

De burgemeester

Advies raadscommissie

Dit voorstel is behandeld in de vergadering van de commissie Sociaal Domein d.d. 4 maart jl.

- De vertegenwoordigingen in de commissie van de fracties van CDA, D66, GroenLinks, PvdA, PIT Huizen, Transparant Huizen, VVD en Leefbaar Huizen adviseren u in te stemmen met het voorstel.
- De vertegenwoordigingen in de commissie van de fracties van Dorpsbelangen Huizen, ChristenUnie en SGP behielden een standpunt voor en namen het voorstel mee terug voor overleg met de fractie.